

DECIZIE

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Valentina Clevadi
Oleg Sternioală
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinînd recursurile declarate de către Întreprinderea Transporturi și Expediții „Transcorema-Moldova” Societate cu Răspunderea Limitată,

în pricina civilă privind derularea procedurii simplificate a falimentului în privința Societății cu Răspunderea Limitată „GS Milion”

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015, prin care a fost aprobat raportul final și bilanțul de lichidare a Societății cu Răspundere Limitată „GS Milion”, dispusă încetarea procedurii simplificate a falimentului a Societății cu Răspundere Limitată „GS Milion” cu lichidarea și radierea Societății cu Răspundere Limitată „GS Milion” din Registrul de stat al persoanelor juridice și considerate stinse creanțele creditoriale și debitoriale ale Societății cu Răspundere Limitată „GS Milion”,

c o n s t a t ă :

La 11 iulie 2014, debitorul SRL „GS Milion” a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de întreprinderea fondată, invocînd incapacitatea de plată a datoriilor și supra îndatorarea a debitorului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2014 a fost admisă spre examinare cererea introductivă a SRL „GS Milion”. Totodată, în scopul prevenirii modificării stării debitorului în perioada de observație, s-a dispus aplicarea măsurilor de asigurare, fiind numit în calitate de administrator provizoriu ÎI „Baracu Roman”, deținător al certificatului de instruire profesională nr. 14973 din 08 aprilie 2010.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2014 a fost intentată procedura simplificată a falimentului în privința SRL „GS Milion”, adresa juridică: mun. Chișinău, str. Voluntarilor 15, c/f 1010600036931, cu dizolvarea întreprinderii și desemnat în calitate de lichidator ÎI „Baracu Roman”, deținător al certificatului de instruire profesională nr. 14973 din 08 aprilie 2010, cu toate împuternicirile și atribuțiile prevăzute de legislația în vigoare.

Prin aceeași hotărîre a fost stabilit termenul-limită de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor pînă la data de 17 noiembrie 2014 inclusiv și propus persoanelor care au un drept prioritar asupra bunurilor debitorului să precizeze neîntîrziat, pînă la data de 17 noiembrie 2014, bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință, stabilit

termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și de comunicare a tabelului definitiv pînă la data de 08 decembrie 2014 și stabilită ședința de validare a creanțelor pentru data de 22 decembrie 2014 ora 09.30 în incinta Curții de Apel Chișinău de pe bd. Ștefan cel Mare 73, sala 1).

La 30 noiembrie 2015, lichidatorul SRL „GS Milion” a prezentat instanței de insolabilitate Raportul final și bilanțul de lichidare a debitorului SRL „GS Milion”, solicitînd admiterea acestora și încetarea procesului cu radierea debitorului din Registrul de Stat al persoanelor juridice.

În Raportul prezentat lichidatorul a invocat că SRL „GS Milion” dispune de datorii scadente atît față de bugetul public național, cît și față de alți creditori și nu-și poate onora obligațiile de achitare a acestora, ceea ce atestă că întreprinderea este în incapacitate de plată.

Concomitent se menționează că potrivit informațiilor parvenite și analizei efectuate, debitorul nu dispune de active curente suficiente pentru achitarea datoriilor pe termen scurt.

Totodată, referindu-se la documentele de evidență contabilă prezentate de debitor, se susține că la momentul actual SRL „GS Milion” este supra îndatorată, activul acesteia fiind net inferior pasivului, invocîndu-se și faptul că debitorul nu dispune de bunuri care ar putea servi la acoperirea cheltuielilor procesului de insolabilitate.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015, a fost aprobat raportul final și bilanțul de lichidare a SRL „GS Milion”, încetată procedura simplificată a falimentului a SRL „GS Milion” cu dispunerea lichidării și radierii SRL „GS Milion” din Registrul de stat al persoanelor juridice și considerate stinse creanțele neexecutate de SRL „GS Milion” față de creditori.

La 04 mai 2016 SRL „Transcorema-Moldova” a declarat recurs împotriva hotărîrii instanței de insolabilitate din 17 decembrie 2015, solicitînd repunerea în termen și admiterea recursului, casarea hotărîrii contestate din 17 decembrie 2015 în partea respingerii cererii de atragere la răspundere subsidiară a factorilor de decizie a SRL „GS Milion” în suma creanțelor nestinse față de creditori și anume a fondatorului, unic asociat cu cota-parte de 100% Creciu Alexandra și administratorului SRL „GS Milion”, Ursu Andrei precum și casarea hotărîrii din 17 decembrie 2015 de încetare a procedurii simplificate a falimentului în privința SRL „GS Milion” și radierea SRL „GS Milion” din Registrul de Stat al persoanelor juridice, cu remiterea pricinii la judecare în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărîrea instanței de insolabilitate considerînd-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că la 19 septembrie 2014 SRL „Transcorema-Moldova” s-a adresat către Centrul Național Anticorupție al RM cu o cerere prin care a solicitat investigarea cazului în privința membrilor organelor de conducere a SRL „GS Milion”, care duc un mod fraudulos de activitate și atragerea lor la răspundere penală în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, iar la 15 decembrie 2014 au fost informați de către Centrul Național Anticorupție al RM, Direcția Generală Urmărire Penală precum că la 08 decembrie 2014, a fost pornită cauza penală nr. 2014970594, în baza art. 253 alin. (2) lit.b) Cod penal și care la data de 09 decembrie 2014 a fost expediată conform competenței teritoriale către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Ciocana mun. Chișinău.

Menționează că faptul dat a fost comunicat și instanței de insolvență, motiv pentru care prin cererea din 30 decembrie 2014 au solicitat suspendarea procedurii falimentului, cu toate acestea instanța de insolvență la data de 08 iunie 2015 a emis încheierea, prin care a respins cererea de suspendare a procedurii simplificată a falimentului față de SRL „GS Milion”, încheierea care nu i-a fost adusă la cunoștință în mod legal, însă, care o consideră ilegală, deoarece prin aceasta se contribuie la lichidarea și distrugerea actelor contabile a debitorului, astfel făcând imposibilă efectuarea expertizei judiciare contabile.

De asemenea invocă că la 12 noiembrie 2015 de către lichidatorul SRL „GS Milion”, Baracu Roman a fost înaintată cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a factorilor de decizie a SRL „GS Milion” în suma creanțelor nestinse față de creditorii și anume a fondatorului, unic asociat cu cota-parte de 100% Creciun Alexandra și administratorului SRL „GS Milion” Ursu Andrei, însă din cauza lipsei citării legale a acestora ședința a fost amânată pentru data de 14 decembrie 2015.

Menționează că din motivul aflării reprezentantului SRL „Transcorema-Moldova” în concediu și imposibilitatea participării la ședința din 14 decembrie 2015, compania a depus în cancelaria Curții de Apel Chișinău o cerere, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată, precum și informarea despre ședința ulterioară.

Insistă că deoarece până în luna martie nu au fost informați despre noua dată a ședinței și nici pe situl instanței nu a apărut nici o informație, au depus la 01 aprilie 2016 în instanță o cerere pentru a lua cunoștință cu materialele dosarului și doar la data de 18 aprilie 2016 au aflat că instanța a emis hotărâre de încetarea a procedurii falimentului și lichidarea debitorului SRL „GS Milion” cu radierea acestuia din registrul persoanelor juridice, la aceiași data fiindu-le pusă la dispoziție dosarul pentru a lua cunoștință cu materialele acestuia.

La fel, invocă că contrar prevederilor art. 236 alin. (4) CPC RM care prevede expres că, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile, cu toate acestea hotărârea contestată nici până în prezent nu a fost expediată în adresa companiei SRL „Transcorema-Moldova”, mai mult că aceasta nici nu este în materialele dosarului.

Consideră că de către instanța de insolvență a fost adoptată o hotărâre ilegală privind lichidarea întreprinderii cu radierea acesteia din registrul de stat al persoanelor juridice, astfel creând o bază legală pentru distrugerea documentelor contabile, ceea ce va împiedica accesul organului de urmărire penală la documentația întreprinderii debitorului SRL „GS Milion” și va face imposibilă examinarea cauzei penale și atragere la răspundere a conducătorilor SRL „GS Milion” în temeiul art. 253 alin. (2) lit. b) Cod penal al Republicii Moldova.

La 13 mai 2016, SRL „Transcorema-Moldova” a depus o cerere suplimentară la recursul declarat împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015, prin care a solicitat anexarea la cererea de recurs: copia demersului înaintat către Centru Național de Expertize Judiciare din 02 septembrie 2015, copia demersului SRL „Transcorema-Moldova” nr. 32 din 27 aprilie 2016, precum și răspunsul SUP a IP Ciocana nr. 8423 din 10 mai 2016.

Studiind materialele dosarului Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Conform art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

Conform art. 1 alin. (4) Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Art. 8 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, statuează că hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

După cum denotă actele cauzei, hotărârea Curții de Apel Chișinău, prin care a fost aprobat raportul final și bilanțul de lichidare a SRL „GS Milion”, încetată procedura simplificată a falimentului a SRL „GS Milion” cu dispunerea lichidării și radierii SRL „GS Milion” din Registrul de stat al persoanelor juridice și considerate stinse creanțele neexecutate de SRL „GS Milion” față de creditorii, a fost emisă și pronunțată la 17 decembrie 2015.

Iar prin textul normei citate, este de înțeles că legiuitorul identifică că termenul de 15 zile de declarare a recursului împotriva hotărârii instanței de insolvabilitate curge de la data pronunțării ei.

Cu toate acestea, recursul împotriva acestei hotărâri a fost declarat de către SRL „Transcorema-Moldova” numai la 04 mai 2016, respectiv în afara termenului legal de 15 zile, prevăzut de art. 8 alin. (1) Legea insolvabilității.

Este de observat că, într-adevăr, hotărârea contestată a Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015, a fost emisă în lipsa SRL „Transcorema-Moldova”.

Însă, din procesul-verbal al ședinței instanței de insolvabilitate din 07 decembrie 2015 (f. d. 187), rezultă cu certitudine că la data respectivă din partea creditorului SRL „Transcorema-Moldova” s-a prezentat reprezentantul Mariana Haheu-Ciobanu, care a fost informat despre necesitatea citării legale a persoanelor organelor de conducerea a debitorului SRL „GS Milion”, precum și despre faptul amânării ședinței de judecată pentru 14 decembrie 2015.

În consecință, la ședința de judecată a instanței de insolvabilitate din 14 decembrie 2015, reprezentantul SRL „Transcorema-Moldova” nu s-a prezentat, depunând o cerere prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată pentru o altă dată, pe motivul aflării în concediu de odihnă a juristului întreprinderii, care însă a fost respinsă de instanța de insolvabilitate, fiind stabilită posibilitatea examinării cauzei în lipsa ultimei, cu atâtă mai mult că SRL „Transcorema-Moldova” fiind o persoană juridică, putea delega un alt reprezentant al său, întru reprezentarea intereselor societății.

Prin urmare, cele relatate atestă incontestabil că SRL „Transcorema-Moldova” a avut la cunoștință despre existența prezentului litigiu, adică până la data pronunțării hotărârii din 17 decembrie 2015, respectiv în cauză nu poate fi invocată necitarea sau necomunicarea în mod legal a actelor de procedură.

Or, în conformitate cu art. 102 alin.(4¹) CPC, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

De altfel, potrivit și jurisprudenței CEDO, cu valoare de principiu (cauza Ghirea contra Moldovei (Hotărârea CEDO din 26 iunie 2012)), fiind înștiințat legal despre

ședința de judecată din 14 decembrie 2015, recurentul aveau obligația de a urmări desfășurarea procesului în care este implicat ca parte.

Pe de altă parte, chiar dacă, termenul de depunere a recursului pentru SRL „Transcorema-Moldova” a început să curgă de la data recepționării hotărârii instanței de insolvabilitate din 17 decembrie 2015, având în vedere lipsa la materialele cauzei a datelor care ar confirma citarea legală a acestuia pentru ședința de judecată din 17 decembrie 2015, la care a fost pronunțată hotărârea recurată, precum și date care ar confirma expedierea în adresa ultimului a acestei hotărâri, în același timp, însă actele cauzei atestă că reprezentantul SRL „Transcorema-Moldova” Haheu-Ciobanu Mariana a făcut cunoștință cu materialele cauzei, inclusiv și hotărârea recurată la data de 18 aprilie 2016, fapt ce se confirmă prin mențiunea ultimei aplicată pe cererea din 01 aprilie 2016, prin care a fost solicitat pentru cunoștință dosarul în cauză.

Așadar, ținând cont de situația din cauză în coroborare cu prevederile art. 8 din Legea insolvabilității, este absolut evident că termenul de declarare a recursului împotriva hotărârii primei instanțe pentru SRL „Transcorema-Moldova” a expirat la 03 aprilie 2016.

Cu toate acestea, recursul împotriva acestei hotărâri a fost declarat de către SRL „Transcorema-Moldova” la 04 mai 2016, respectiv în afara termenului legal de 15 zile, prevăzut de art. 8 din Legea insolvabilității.

Este de menționat că faptul depunerii recursului în afara termenului legal, se atestă prin însuși solicitarea recurentului cu privire la repunerea recursului în termenul de declarare, care, însă se constată a fi una neîntemeiată, deoarece recurentul nu a invocat nici un motiv, în sensul art. 116 CPC, care ar justifica neîndeplinirea actului de procedură în termen și ar constitui temei pentru repunerea recursului în termen.

Or, din sensul art. 116 alin.(1) și (3) CPC rezultă că, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

De altfel, însuși invocarea recurentului în cererea de recurs precum că a luat cunoștință cu hotărârea contestată la data de 18 aprilie 2016, în plus atestă că recursul depus de ultimul la 04 mai 2016 este cu încălcarea termenului prevăzut de lege.

Or, în conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Consecvent, potrivit art. 112 alin. (1) și (3) CPC, termenul stabilit în luni expiră pe data respectivă a ultimei luni a termenului.

Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit pînă la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

Sub acest aspect, relevanță în cauză au și dispozițiile art. 56 alin. (3) CPC, care indică că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării

obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

La fel și art. 61 alin. (1) CPC prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Nu mai puțin, însă, se impune raportarea la cele constatate și faptul că recurentul, având la cunoștință despre examinarea prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), fapt însă ignorat de acesta, ce a generat omiterea termenului la depunerea recursului.

În această ordine de idei este cert că, depunând cererea de recurs împotriva hotărârii primei instanțe în afara termenului legal, recurentul SRL „Transcorema” a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

Prin urmare, cerința de repunere în termen a recursului urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (3 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către parați a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Astfel, pentru considerentele menționate și avînd în vedere că recursul declarat de către administratorul SRL „Transcorema-Moldova”, este depus cu omiterea termenului de declarare, iar cererea de repunere în termen a recursului este neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de repunere în termen a recursului și de a respinge recursul declarat de SRL „Transcorema-Moldova” ca depus cu omiterea termenului de prescripție, cu menținerea hotărîrii contestate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge cererea Întreprinderii Transporturi și Expediții „Transcorema-Moldova” Societate cu Răspunderea Limitată cu privire la repunerea recursului în termen.

Se respinge recursul declarat de către Întreprinderea Transporturi și Expediții „Transcorema-Moldova” Societate cu Răspunderea Limitată ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva